

YHDENVERTAISUUS
VALTUUTETTU

DISKRIMINERINGSOMBUDSMANNEN
NON-DISCRIMINATION OMBUDSMAN
OVTTAVEARDÁSAŠVUOĐAÁITTARDEADDJI

Lausunto

1 (2)

23.9.2022

Eva Ojala
eva.ojala@gov.fi

Sosiaali- ja terveysministeriön kirjaamo
kirjaamo.stm@gov.fi

Asianumero VN/23904/2022

Yhdenvertaisuusvaltuutetun lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi lapsilisälain 7 §:n ja toimeentulotuesta annetun lain 11 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt yhdenvertaisuusvaltuutetulta lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi lapsilisälain 7 §:n ja toimeentulotuesta annetun lain 11 §:n väliaikaisesta muuttamisesta. Esityksen tavoitteena on tukea lapsiperheitä poikkeuksellisessa taloustilanteessa korottamalla kertaluonteisesti joulukuun 2022 lapsilisän määrää kaksinkertaiseksi.

Yhdenvertaisuusvaltuutettu pitää esityksen tavoitetta tukea lapsiperheiden toimeentuloa ja parantaa ostovoimaa tilanteessa, jossa elinkustannukset nousevat voimakkaasti, kannatettavana. Myös ehdotus, jonka perusteella joulukuun ylimääräinen lapsilisä otettaisiin huomioon toimeentulotuesta etuoikeutettuna tulona, on kannatettava. Tämä turvaisi sitä, että myös toimeentulotukea saavat lapsiperheet, jotka usein ovat kaikkein heikoimmassa taloudellisessa asemassa, hyötyisivät lapsilisän väliaikaisesta korotuksesta.

Valtuutettu kuitenkin toteaa, että lapsilisän väliaikainen korottaminen sopii verrattain heikosti nousevien elinkustannusten korvaamiseen koko väestön osalta. Lapsilisää maksetaan alle 17-vuotiaan lapsen elatusta varten ja sen tarkoituksena on osaltaan tasata lapsista aiheutuneita kustannuksia

lapsiperheiden ja lapsettomien kotitalouksien välillä. Vain lapsiperheiden ostovoimaa kasvattava ylimääräinen lapsilisä kohdistuu verrattain pistemäisesti vain lapsiperheisiin, jos tavoitteena on tässä taloustilanteessa yleisemmin tukea erilaisia kotitalouksia. Vain lapsiperheille kohdennettava ylimääräinen tuki ei välttämättä kohdennu erityisesti juuri niihin kotitalouksiin, jotka elinkustannusten noususta kärsivät kaikkein eniten. Lapsilisän korotus ei myöskään kohdennu yksinasuville. Esitysluonnoksen vaihtoehtoisia toteuttamistapoja koskevassa osiossa olisi tältä osin suositeltavaa pohtia elinkustannusten nousua korvaavan tuen kytkemistä osaksi jotakin toista etuutta tai tukea, joka ei erottelisi kotitalouksia lapsettomuuden perusteella. Vaihtoehtoisesti voitaisiin pohtia uuden väliaikaisen etuuden säätämistä, joka huomioisi laajemmin erilaiset perhetilanteet. Vallitseva akuutti tilanne asettaa luonnollisesti raamit tämän tyyppiselle pohdinnalle.

Valtuutettu katsoo, että lyhytaikaisena ja kertaluonteisena toimenpiteenä ylimääräisen lapsilisän maksaminen on kannatettavaa, vaikka tuki ei kohdentuisikaan kaikille perheille. Tässä arvioinnissa huomionarvoista on osaltaan se, että lapsilisän kertaluonteinen korottaminen on osa laajempaa keinovalikoimaa, joiden tarkoituksena on myös tukea taloudellisesti voimakkaasti nousevien elinkustannusten tilanteessa. Jos elinkustannusten nousu näyttää edelleen jatkuvan tai jopa kiihtyvän, tulisi jatkossa pohtia muita tukimuotoja, joita voitaisiin kohdentaa taloudellisesti kaikkein heikoimmassa asemassa oleville.

Yhdenvertaisuusvaltuutettu

Kristina Stenman

Ylitarkastaja

Marko Leimio